№ 3.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyżſzym Dozwoleniem

IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 8. STYCZNIA 1802 ROKU WE SRZODĘ

z Petersburga V. S. 27. Grudnia.

Po zeyściu z tego świata Xiążęcia dziedzicznego Badeńskiego, Kommendant Kozłowskiego regimentu muſzkietyerów Generał Major Makſzeiew naznaczony Szefem onego. Tegoż regimentu Kapitan Heling będzie Adjutantem Szefa regimentu grenadyerow Małorosſyiskiego; Generała infanteryi dziedzicznego Xiążęcia Badeńskiego. Swity Monarſzey Podpółkownik Gresſer otrzymał rangę Półkownika. Uwalniaią się od służby na własną prosbę: Tambowskiego batalionu garnizonowego Półkownik Sipiagin z mundurem. Od armii Generał Major Raiewski z mundurem; leibgwardyi batalionu strzeleckiego Stabs-Kapitan Gwozdiew z rangą Kapitana i mundurem. Apſzerońskiego regimentu muſzkietyerów Major von Richter przeydzie do Tauryiskiego regimentu grenadyerów. Tulskiego regimentu muſzkietyerów Major Czyżow przeydzie z wyżſzą rangą do służby cywilney; Archangelgorodzkiego regimentu muſzkietyerów Major Sinicin uwalnia się od służby z rangą Podpółkownika i mundurem. Orenburgski Gubernator Cywilny Konsyliarz Glaſsenap na własną prosbę uwalnia się od służby, w nadgrodę 41: letnich usług z pensyą dożywotnią połowy gaży.

Z Bożey Łaski My ALEXANDER I. IMPERATOR i Samowładca całey Rosſyi ettc. ettc. ettc.

Nadgradzaiąc prawdziwą i pożyteczną zasługę w stanie woyskowym i cywilnym, wdzięczna Oyczyzna, wiernych i przywiązanych Synów swoich z upodobaniem wieńczyła wielorakiemi znakami dystynkcyi, każdemu Stanowi właściwemi. Tak między innemi w nadgrodę dzieł woiennych postanowiono order S. Jerzego; w nadgrodę zasług cywilnych i cnot obywatelskich order S. Włodzimierza Stanowiąc te Ordery w Bogu spoczywaiąca Babka Naſza, WIELKA KATARZYNA; zapewnić chcąc nadgrodę zasługom należną, osobnym statutem nadała prawa, samym Kawalerom zachowanie onego w całości zostawiła; na siebie i Następców swoich uroczyście przyięła dostoyność: Głowy Orderów. Wie świat cały, że sławne dzieła, znamienite cnoty, liczne w domu i na woynach zasługi, z tego urządzenia, jak że źrzódła wypłyneły. Rosſyiscy rycerze pragnąc na siebie zwrócić oko wdzięczney Oyczyzny, bydź zaſzczyconemi orderem zwycięzkim, śmiele narażali się na wſzelkie przypadki; śmierć nawet straſzną im bydź przestała. Podobnym sposobem, cnoty obywatelskie, zasługi w pokoiu pożyteczne kraiowi, nie mniey potężną pobudkę i zachęcenie znaydowały w orderze S. Włodzimierza.

Po wydanym r. 1797: statucie nowym Rosſyiskich Orderów; nagradzanie zasług znakami orderu S. Jerzego i Włodzimierza w zwyczaiu nie było; chociaż świętey pamięci Ociec Naſz IMPERATOR PAWEŁ I. w dzień Koronacyi swoiey, pierwſzy z tych orderów uroczyście potwierdził, jakoteż statut onego. Dziś przywracaiąc obydwa do pierwſzey świetności, osądziliśmy za rzecz przyzwoitą przepisać sposob i porządek, według którego można one otrzymać, ażeby to nie podlegało żadney wątpliwości i tłumaczeniu, stosuiąc się do 5. i 16. artykułów orderowych. Orderem S. Włodzimierza zaſzczyceni bydź maią; oprócz osob których godność Nam dobrze jest wiadoma, za przełożeniem Rządzącego Senatu, i pierwſzych trzech Collegiów do rady orderowey wchodzących.

Reszta potem.

z Wiednia 5. Stycznia.

Chcąc czym prędzey wyiąć z cyrkulacyi monetę zdawkową, która się rozmnożyła niezmiernie w Państwach Austryackich podczas woyny, Cesarz Jmć ustanowił dziś lotteryą. Kapitał jey wynosić powinien 10. millionów złotych ryńskich, podzielony na 200. tysięcy losów; stawka w złocie i srebrze nietopionem; albo też ważnych dukatach; od 15. Lutego trwać będzie do 14. Sierpnia; z niemałym dla tych zyskiem, krórzy przed d. 15. Marca postawią; hipoteką lotteryi wſzystkie złote i srebrne w Monarchii całey kopalnie; raz tylko co rok ma bydź ciągniona przez lat 10. Ten sposob ponieważ dostateczny nie jest do polepſzenia interesſów skarbu przez woynę wyniſzczonego; wkrótce podobno podwyżſzemy podatek na rzeczach do zbytku służących i wygody, jakie są: dyamenty; konie; karty; wina zagraniczne, czokolata; kawa; cukier; sukna; i materye jedwabne. — Odnowiła się u nas w tych dniach pogłoska; że Austryackie dzierżawy we Włoſzech od brzegów Adigi do Addy maią bydź rozſzerzone; a Biskupstwa w granicach cyrkułu Bawarskiego leżące dostaną się bywſzemu Xiążęciu Toskańskiemu. Jeżeli ma bydź jaka odmiana w RPtey Cisalpińskiey, wkrótce pokaże Consulta do Lyonu zgromadzona. — Deputacya miast handlowych państwa dawniey Weneckiego prosi Cesarza Jmci, ażeby jako panuiący Xiąże przyiął na siebie gwarancyą banku, od kilku wieków w stolicy zgaſzoney RPtey kwitnącego; przez co da życie nowe kupcom i mieſzkańcom rewolucyami zubożonym;

Przed ogłoſzeniem patentu o lotteryi kraiowey, wyſzedł drugi o podatkach kraiowych. W przemowie Cesarz Jmć wyraziwſzy, jak wielkie wydatki czynić musiał podczas woyny, jakie podeymować musi jeſzcze w spokoynych czasach, stanowi po wſzystkich Prowincyach dziedzicznych i w Gallicyi kontrybucyą nadzwyczayną od maiątku nieruchomego; kapitałów ettc. Dobra Szlacheckie płacić powinny 45. procentów, kapitały częsć procentu dziesiątą; bank Wiedeński; lotterya Stanów niżſzey Austryi wolne są od tego ciężaru. Od maiątku ruchomego; przemysłu, kunſztów podatek podwyżſzony bydź nie ma. Nadto ustanowiona jest pewna proporcya, ażeby mianowicie ubożsi obywatele obciążonemi nie byli; tak *np* kto nie ma dochodu nad 100. złotych ryńsk: półtora złotego da na podatek; kto ma 300, zapłaci półtrzecia procenta; od 15. tys: procent 20. ettc. Cesarz Jmć przywróciwſzy niedawno w Królestwie Węgierskim niektórym zakonnikom klaſztory i maiątek, słychać że wkrótce podobnie łaskę rozciągnąć chce na inne zgromadzenia pod Józefem 2. zgasłe lub uſzczuplone. — Kapelan

regimentu kirasyerów Nassau, X. Nagy rodem z Transylwanii, jeszcze od Józefa 2. otrzymał medal złoty w nadgrodę męstwa na woynie Tureckiey okazanego. Tenże na Włoskich kampaniach, za świadectwem Generała Wenkheim przyczynił się do zdobycia 4. armat na Francuzach; w którém adarzeniu dwie ciężkie rany odniosł, i do nowey nagrody prawo nabył — Między Wienerisch Neustast i Fiume długo szkodliwą kupę rozboyników nakoniec wytępiono; składała się z głów 37; naczelnik ich był młodzieniec 27. letni, Tonneri, dawniey Kadet w regimencie. — Pracuiących nad uzbroieniem okrętów w arsenale Weneckim 600. ludzi do domów uwolniono; nie ma dziś Dóm Austryacki na morzu Adryatyckiém, jak 3. fregaty, 20. mnieyszych statków; czekamy jakie uczyni rozrządzenia Półkownik Wiliams dla podwyższenia morskiey potęgi.

z Londynu 25. Grudnia.

Parlamentowe posiedzenia, z okoliczności świąt nie na kilka tygodni, dawnym zwyczaiem, lecz na dni kilka zawieszone zostały; zkąd wnosiemy, że Ministrowie maią wkrótce ważne interessa podawać do rozwagi. W izbie Niższey uchwalono pozwolić na dystyllacyą wódek po długich sporach; albowiem z wielu Prowincyi odezwę przysłano, że ta wolność może do kraiu głód zprowadzić, a przynaymniey drożyznę; dziś chleb 4. funtowy kosztuie więcey szyllinga. — Nie pomyślną dla handlu naszego wiadomość odbieramy z Lisbony, że kupcy Francuzcy niedawno przybyli do tey stolicy, iuż odebrali niezmierne kommissa na dostarczenie sukien Portugalczykom; które chcąc dostarczyć zakupuią wiele wełny Hiszpańskiey do fabryk swoich. Upadłby tym sposobem traktat r. 1703. przez Posła Anny Królowey Methuen z Dworem Lisbońskim podpisany: Portugallia wtenczas obowiązała się dawać pierwszeństwo suknom Angielskim; my zaś wina Portugalskie zakupować, uwolniwszy wprzód od cła na Francuzkie włożonego. — Harvey Morris jeden z towarzyszów nieszczęśliwego Napper Tandy, z nim razem uwięziony w Hamburgu, wolność odzyskał w Dublinie, dawszy parękę, że nic przeciw oyczyźnie i prawom czynić nie będzie. Los Nappera wątpliwy; słychać że odebrał rozkaz gotowania się w podróż do Botanybay. — Dnia zawczorayszego towarzystwo za cel maiące zachęcać rolników Angielskich do chowu bydła, rozdawało publicznie tym nagrodę, którzy woły i barany nayrosleysze, i naytłuścieysze pokazali. Prezydował Xiąże Bedford; maiąc przy sobie Asessorami wielu z pierwszych i naybogatszych Parów Angielskich. — Admiralicya żołd maytkom zaległy, jako też część zdobyczy każdemu przypadaiący, nie kazała opłacać w portach, lecz gdy do domu i familii powrócą; inaczey albowiem często się zdarzało że człowiek odebrawszy kilka tysięcy FS. po kilkodniowey w miastach zabawie, do domu na spoczynek bez szeląga powracał. . . .

W mieście New York gorączka żółtą zwana zupełnie ustała.

z Paryża 27. Grudnia.

Pouchet literat, człowiek doskonały w ekonomice polityczney, za którego radą rząd idąc nigdy nie pobłądził, wydał teraz uwagi o handlu Baltyckim, i składzie towarów w Gothemburgu. Nie dość, powiada, mieć kray żyżny, rozległe osady; trzeba handlu i przemysłu, żeby narod stanął na stopniu potęgi wysokim; inaczey Hiszpania bydź powinna bogatszą i szczęśliwszą od W. Brytanii. Bez handlu potęgi morskiey utrzymywanie narodom staie się szkodliwe. Francya może prowadzić handel nayważniejszy po wszystkich częściach świata; ieden z naypożytecznieyszych iest na morzu Baltyckiém; w tey żegludze naylepsi formuią się maytkowie. Znał to Richelieu, lecz mało uczynił; Colbert r. 1669. założył kompanią handlu północnego; ta iednak miastom Anzeatyckim wytrzymać nie mogła. Hamburga, Lubeki, i wielu innych miast okręta, przez całe panowanie u nas Ludwika 15. utrzymywały handel z północą Francuzki. Nakoniec Ludwik 16. r. 1784. z Gustawem 3. podpisał umowę; daliśmy Szwedom wyspę cukrową S. Bartłomieia; nam pozwolono mieć składy kupieckie w Gothemburgu. Lecz Francya z okoliczności korzystać nie umiała. Anglia corocznie do morza Baltyckiego posyła więcey 4. tysięcy okrętów; Admirałowie iey, Officyerowie, sternicy, maytkowie, tu doskonalić się zwykli, iak w naylepszey szkole pośrzod nieustannych nawałności i przypadków; flagę Francuzką ledwie kto widział na północy. Trzeba się spodziewać, że rząd nowy korzystać będzie z traktatu r. 1784; w Gothemburgu trzymaiąc wielki skład naszych towarów, wielką łatwość w handlu znaydziemy naypotrzebnieyszym, ponieważ Francya potrzebuie koniecznie morskich ammunicyi, drzewa, pieńki, miedzi, żelaza, których naywięcey północ przedaie.

Admirał Villaret wychodząc pod żagle z portu Brestenskiego, doniosł ludowi morskiemu, że karność nayściśleyszą każdy zachować powinien. Powszechne tu iest rozumienie, że flotta nasza do Indyi zachodniey płynie przeciwko chęci i zamiarom rządu Angielskiego; lecz Konsul nie mógł dłużey zostawić w stanie nie pewnym wyspy S. Domingo, gdzie General Toussaint czekaiąc potwierdzenia swoicy dla Murzynów konstytucyi, niespodzianą wiadomość odbierze o przybyciu liczney flotty z woyskiem lądowém. Ciekawa będzie determinacya iego. — Na kongressie w Amiens wiele mówiono o przyszłym losie Włoskiey krainy; musiał nakoniec Józef Buonaparte Margrabiemu Cornwallis ukazać traktat Madrycki, dotąd chowany w skrytości, który się zciąga do Toskanii i Xięstwa Parmeńskiego; to podobno iest przeznaczone Królowi Jmci Sardyńskiemu w zamianę za Piemont stracony. Lecz nie o samym tylko Włoskim kraiu rząd nasz pamięta. Pierwszy Konsul w tey stolicy zebrał deputacyą z ludzi złożoną doskonale znaiących prawa narodów, interessa mocarstw Europeyskich; ci na taiemnych posiedzeniach z Graffem Cobenzl Margrabią Lucchesini, innemi Posłami zagranicznemi, kładną teraz zasadę pokoiu powszechnego, mianowicie zas indemnizacyi. Ponieważ Dwór Wiedeński nie zgadza się z Berlińskim w interessie sekularyzacyi, gdy ieden więcey, drugi naymniey kapituł bogatych w Niemczech zachować pragnie; pomieniona Deputacya wszystkie trudności stara się rozwiązać; Buonaparte zaś decyzyą położy. — biskup Konstytucyiny Gregoire, którego rewolucya na ten stopień wyniosła, którego dostoyność Biskupią pierwszy rezygnował dla przywrócenia pokoiu, na żądanie Oyca S. odniosł cnot obywatelskich chlubną nadgrodę, z pomiędzy kandydatów wielu Senatorem obrany RPtey.

Mówiliśmy że zgromadzenie prawodawcze odrzuciło proiekt ksiągi praw cywilnych, przez Portalisa napisaney, przez Konsyliarzów Stanu długo roztrząsaney. Nie podobało się w tém dziele Francuzom; zachowanie prawa kadukowego dla cudzoziemców; warowane w niektórych przypadkach konfiskaty; co ludziom cnoty gruntowney nie maiącym daie pozorną przyczynę dogodzenia widokom szczegulnym; zbyt łatwe za lada przestępstwo skazywanie na deportacyą; zbyt łatwe udzielanie przywileiów obywatelstwa Francuzkiego cudzoziemcom, takim nawet którzy w obcey zostaią służbie; śmierć cywilną zwana, zrywaiąca nawet węzeł małżeński; i wiele innych artykułów zdrowemu rozsądkowi, słuszności przyrodzoney przeciwnych; tak wielka iest prawda, że dzieło ludzkie doskonałe bydź nie może, naybardziey w prawodastwie obeymuiącém milliionowe narodów familie, nieskończone interessa i potrzeby. — Minister Talleyrand wyiechał do Lyonu, gdzie iuż przybyło 420. Deputatów Cisalpińskich. Pośrzód tych zprzymierzeńców Buonaparte ma się pokazać ze wszelką okazałością, iaka otaczać powinna rządcę nayWyższego RPtey Francuzkiey. Na ten koniec zalecił Ministrowi skarbowemu wy-

liczyć 4. liwrów milliony; część zapewne większą tey summy przeznaczał na zachęcenie manufakturzystów Lyońskich, którzy domy i rękodzieła swoie z gruzów podnoszą pracowicie. Oświadczył Marbois, że tak wielkiey summy skarb wyliczyć nie może. Odchodzi od Ministra w głębokiem milczeniu Buonaparte; Marbois prosi o dymissyą; lecz Konsul odpowiada, że usługi takiego człowieka potrzebne są Oyczyźnie, który stan publicznych interessów rządowi nayważszemu nie lęka się ukazywać w prawdziwey onych postaci.

Z leibgwardyi Konsulowskiey do Lyonu nie posłano nad 250. ludzi. Obywatele tego miasta naykosztownieysze czynią przygotowania na przyięcie wskrzesiciela swoiego. — Poseł Turecki, odebrał niedawno z Constantinopola wiele materyi oryentalnych, które przyiaciołom swoim w podarunku ofiarował. Porta z negocyacyi iego wielce iest ukontentowana; ma bydź wkrótce odwołany. — Pierwszy Konsul 4. nowych Konsyliarzów do rady stanu wprowadził; Pigota do deputacyi prawodawczey, ex-Ministra morskiego Forfait i Admirała Bruix do departamentu morskiego; Generała Dessoiles do woiennego. — Kardynał Erskine z Londynu do Rzymu iadący, tu się znayduie. Urodził się w Szkocyi; familia iego z naypierwszych w kraiu; krewny iest sławnego Adwokata Erskine. — Do Lyonu 20. Prefektom departamentowym przybywać kazano. — Trybunał appellacyiny Turyński pisał do Konsula pierwszego. Donosiemy powiada, o installacyi naszey; przyimuiąc na siebie obowiązek postrzegania całości praw nowo Piemontowi nadanych naszą iest powinnością złożyć za to rzetelne podziękowania imieniem wszystkich współziomków temu, od którego dar odbieramy. Niech to oświadczenie zadatkiem będzie wierności i przywiązania tego narodu, który losu przyszłego z ufnością czeka od Francuzów. Widzą Piemontczykowie przygotowane iuż materyały na wielką budowę przyszłey szczęśliwości narodów, i spokoynie czekaią tey chwili, która koniec położy watpliwości naszey. Otrzymane dobrodzieystwa nowych są zadatkiem. Na początku urzędowania twoiego przyrzekłeś zwyciężyć Francuzom; wiemy żeś obietnicę rzetelnie spełnił, obiecałeś późniey Europie dać pokóy; iuż wszystkie narody broń złożyły; przyrzekłeś nakoniec Piemontczyków uszczęśliwić; pewną nadzieię mamy w słowie Konsula Buonaparte, że i ten ieszcze dług zapłaci.

Podaiąc za kandydatów do Senatu Generała Jourdan, Berruyer, Lamartelliere, Buonaparte krótko wspomniał ich zasługi; więcey mówią pisma publiczne. Jourdan zaczął służyć woyskowo r. 1778; otrzymał dymissyą po Amerykańskiey woynie. Rewolucya go wyniosła do stopniów naywyższych, r. 1791. został Szefem batalionu Vienne; r. 1793. Generałem brygady; w bitwie pod Hondscorte z armią Xiążęcia d' York służąc pod Houchardem raniony; otrzymał po nieszczęśliwym wodzu kommendę nayważszą; Xiążęcia Cobourg w 80. tysięcy twierdzę Maubeuge oblegaiącego, po 48. godzinney bitwie zwalczył. r. 1794. Jourdan Szef armii Sambry i Mozy, wyższe nad wszelkie pochwały zwycięztwo odniosł pod Fleurus; iemu winien Pichegru, że bez przeszkody od zprzymierzeńców zagarnął Niderland. Tryumfował ieszcze Jourdan pod Tirlemont, Liege, i Juliers, i Niemce po Ren zawoiował. Pamiętna iego za tę rzekę przeprawa w Dusseldorf r. 1795. W następuiącym roku pędził Austryaków do Palatinu. Choroba wodza, omyłka Generała Bernadotte, który dał się zwyciężyć pod Amberg, pociągnęły nieszczęśliwą retyradę. Jourdan kommendę stracił, i w radzie 500. zasiadać począł. Jednak r. 1799. Dyrektorowie zaczynaiąc woynę nową, w nim ufność położyli; lecz iuż szczęście niesprzyiało; pierzchnął Jourdan kilkakroć w Szwabii przed Arcy Xiążęciem Karolem, i z obozu się oddalił. Po rewolucyi, która Konsula Buonaparte wyniosła, miał bydź na deportacyą skazany; darował urazę Konsul, a męża Oyczyźnie zasłużonego poniżać nie chcąc Administratorem uczynił Piemontu, na którym urzędzie sprawuie się czas długi z ukontentowaniem, iak słychać, mieszkańców; w nagrodę umieszczony między kandydatami do Senatu.

La Martelliere narodził się r. 1792; służyć zaczął w artilleryi r. 1757. odprawił woynę 7. letnią, był na wyspach Antylskich. Pisma iego są znaiome i szacowane od Officyerów Francuzkich. Jeszcze przed rewolucyą Lamartelliere był liczony między naydoskonalszemi Officyerami tego korpusu, który miał W. Fryderyk za nayoświeceńszy z korpusów militarnych w Europie cały. Na początku rewolucyi był Półkownikiem artylleryi; nie opuścił żadney kampanii; zachował RPtey Perpignan przez Hiszpanów zagrożony; bronił uporczywie twierdzę Bellegarde; r. 1797. 17. listopada taż sama kula która Generałowi en chef Dugommier życie odięła, raniła stoiącego przy nim Lamartelliere. Wkrótce obległ i dobył twierdzę Roses, gdzie znowu ranę odniosł. Inne kampanie odprawił pod Genuą i nad Renem; ciągle bawił w obozach; tam naymilsze dla niego mieszkanie. — Naostatek Berruyer r. 1753. służyć zaczął prostym żołnierzem w regimencie Aumont; znaydował się przy oblężeniu Port Mahon pod Marszałkiem de Richelieu; w bitwie pod Soest w Niemczech 7. rań odniosłszy, na boiowisku Officyerem okrzykniony, służył do końca 7. letniey woyny; odprawił kampanią w Corsyce przeciw Paolemu; naostatek po stopniach idąc otrzymał rangę Generała r. 1792; w następuiącym kommendant armii wnętrzney i Vendeyskiey; daley Inspektor Włoskiey i Alpeyskiey; w nagrodę 51. letniey służby, po 17 kampaniach szczęśliwie odbytych został kommendantem domu wielkiego inwalidów w tey stolicy; dwakroć był trepanowany.

z Bruxelles 20. Grudnia.

Dokończenie pisma Kardynała Caprara.

Z tych względów Ociec S. ogłasza, że poprzednik iego Pius 6. nigdy żadney klątwy nie rzucał ani kar kościelnych rozciągał na przysięgłe duchowieństwo; takich więc mieć nie trzeba za *odszczepieńców heretyków, wyklętych*; ani też odbierać urzędów kościelnych, iakie dotąd piastowali; chyba innem wykroczeniem na to zasługuią. Nie wątpi Ociec S. że wszyscy którzy dotąd utrzymywali ważność lub nikczemność pomienioney przysięgi, uwiadomieni o myślach S. Stolicy, iey wyrokom poddać się zechcą, iak na cnotliwych Katolików przystoi; chcąc iednak usunąć pozorne nawet przyczyny do nowey niezgody, która iedność kościelną i spokoyność domową może zamieszać, zabrania uroczyście wydawania pism iakichkolwiek, na obronę iedney lub drugiey z przeciwnych opinii, któreby roziątrzyć ieszcze mogły poiednane umysły, i gorszące wkrzesić zamieszania. Dan w Paryżu r. 1801. d. 2. Grudnia. *Caprara.*

Kardynał do tego *breve* przyłączył formułę, którą duchowieństwo Belgickie ma podpisywać, następuiącey treści: „Oświadczam, „ że wykonywaiąc przysięgę na nienawiść do„ stoieństwa Krolewskiego i anarchii, byłem w „ tém przekonaniu, jakbym przysięgał nie czy„ nić żadnych spisków na przywrócenie dosto„ ieństwa Królewskiego do Francyi, z wywró„ ceniem RPtey i Konstytucyi r. 3. W prze„ ciwném znaczeniu pomienioną przysięgę po„ tępiam, jak onę potępiał Ociec S. Pius 6. „ Dziś z radością czynię wyznanie synowskie„ go uszanowania, zupełney podległości, posłu„ szeństwa ścisłego dla Stolicy Apostolskiey. „ To *breve* dziwny skutek sprawiło w Departamentach Belgickich; wielu Duchownych wyższego stopnia stosuiąc się do myśli Oyca S. przykładem swoim innych pociągaią do przysiężenia na wierność Konstytucyi.

Od brzegów Menu 15. Grudnia.

Biskupi Niemieccy wielką trudność znaleźli w przychyleniu się do chęci Oyca S. względem praw iakie maią rządzić częścią dyecezyi swoich, która na lewym brzegu Renu iest położona. Niektórzy rozumieią, iż według praw Rzeskich, zrzeczenie się Biskupów nie może

bydź ważne, bez wyraźnego przyzwolenia Cesarza Jmci i wszystkich stanów seymuiących; trzeba więc rekwizycyą Oyca S. przełożyć Seymowi, którego większość napisze *Conclasum.* Elektor Moguncki ieszcze się nie zrzekł praw swoich, iakeśmy rozumieli; owszem oświadczył wyraźnie, że nic czynić nie ma bez woli Cesarskiey. Toż samo zrobił Biskup Spireński. — Baron Hardenberg Pruski Minister, o którego podróży przez kray Szwaycarski donoszono, dotąd bawi w Anspach. — Prywatne wiadomości znać daią, iż ieden z Xiążąt Bawarskiego domu otrzymał większość głosów między kawalerami Niemieckiemi na wielk.e Mistrzowstwo Maltańskie.

z Hagi 29 Grudnia.

Przybył tu Agent Xiażęcia Orange namawiaiąc sług dawnieyszych Dworu jego, ażeby do Oranienstein przybywali, gdzie bywszy Stadhuder mieszkać będzie. Deputowani dla ułożenia proiektu Administracyi Departamentowey wyznaczeni wczora mieli długą rozmowę z osobami rządowemi które z proiektów naylepszy maią wybierać; któryby odpowiadał potrzebie powszechney. Zgromadzenie prawodawcze potwierdziło ustawę od Regencyi sobie przyniesioną; ażeby od r. 1802. Officyerowie stanu woyskowego aktualnie będący w służbie, jako też pensyonowani, wolnemi byli od obowiązku przykładania się do przymuszoney pożyczki. etc. daiąc przyczynę, że ten który krew i życie oddał Oyczyźnie, iuż do inney ofiary pociąganym bydź nie może. Regencya pod karą zabroniła namawiać do emigracyi obywatelów Batawskich. Do tey ustawy pobudką byli werbownicy zagraniczni, którzy namawiać zaczeli mianowicie fabrykantów i rzemieślników do szukania nowey oyczyzny. — Listy z Amiens prywatne donoszą, że negocyacye są naytrudnieysze w punktach 1. jakim sposobem wyspa Malta Kawalerom będzie przywrócona; i pod czyią zostanie protekcyą. 2. interessa Niemieckie, do których należeć chce Wielka Brytannia. 3. traktat handlowy między Anglią i Francyą. — Ostatnie wiadomości z Batawii dochodzą d. 16 Czerwca; natenczas osady nam pozostałe na wschodzie były w stanie naylepszym. Rada do Administracyi osad Azyatyckich wyznaczona zebrała wiele zdatnych osob, które maią w nich bydź użytemi do posług publicznych; wszystkie iuż są na okrętach i pod żagle wynidą za dni kilka. Admirał Hartsink niewiadomo dla jakiey przyczyny nie wypłynął z Flessingue, chociaż wie dawno o wyiściu Bresteńskiey flotty. Kupcy Amsterdamu niezmierne przygotowania czynią do otworzenia handlu zyskownego, naybardziey w Niemczech, i na morzu Baltyckiem. R. 1799. gdy Xiąże d' York z woyskiem wylądował do Hollandyi północney, fregata Angielska, bogate złotem subsidia do Niemiec wioząca, pod Calandsog zatoneła; maytkowie nasi pracuią teraz około dobycia tych skarbów. Spokoyne wyiście flotty Bresteńskiey, powszechną u nas radość sprawiło; każdy się dziś przekonał, że przeszkody wszelkie do pokoiu są uprzątnione; i dla tego papiery nasze w górę poszły. Zgromadzenie prawodawcze pozwoliło rok cały kupcom żeglować do Indyi zachodniey, chociażby okręta ich nie w kraiu Batawskim budowane były.

Kommisya Szpitalna Litewska za wiedzą i potwierdzeniem Rządu Guberńskiego Litewskiego na sessyach swoich rannych w domie WJX. Rotkiewicza Kanonika pod Nrm: 159. położonym, w dniach 27. i 30. Stycznia, a ostatecznie w dniu trzecim Lutego R. 1802. będzie odbywać Licytacya dla wystawienia izbic murowanych pod Most zwanym Zielonym na Rzecce Wilii wzorem tey, iaka iuż iest ukończona; którego plan i dalsze obiaśnienie chcącemu się podiąć, w wzmiedioney roboty, będzie okazany w Kancellaryi Kommissyi Szpitalney.

Rząd Guberński Litewski ogłasza; iż Dobra niżey oznaczonych Osob wzięte za summy Dekretami, Kommissyi do upadłych sześciu Bankow w Warszawie wyznaczonych, zasądzone; 1. Rawdań zwane do Sukcessorów zeszłego Olendskiego Połkownika byłych W. Polskich przynależne w Pcie Rossieńskim położone; w którym dusz płci męskiey 40; dymow zaś 19. 2. Część dóbr Kurkle zwanych w Pcie Wilkom: sytuowanych niegdyś do Ur: Kościałkowskiego Stty przynależnych z wsiami Zanowieście; i Polance w których dymow 7, dusz płci męskiey 28, żęskiey 18, oraz gruntu włok 8, 28 morgow, prętow 34. i precikow 35; sprzedawane będą przez publiczną licytacyą, w terminach, 1szym 1590 2gim 2090 i 3cim 25. Lutego następuiącego 1802 Ru. Życzący zatym nabyć pomienione Dobra, zechcą stawić się w przerzeczonych terminach do licytacyi w Rządzie Guberńskim Litewskim Xbra 13. dnia 1801. Ru.

Podaie się do wiadomości że wkrótce ma wynisć Kalendarz nieustanny ze wszelkiemi wygodami jakiego dotąd niemiano w Polskim ięzyku, który procz że za kręcenicm jednego kołka w Miesiąc a drugiego raz na tydzień, ma wskazywać godziny wschodu i zachodu, długdnia i nocy, znaki zodyatyczne słońca, święta znakomitsze, dni miesięczne i tygodniowe etct. Nadto ieszcze dla nie pospolitey swey zewnętrzney dekoracyi służyć będzie wybornie za Landszaft do ściany. Czas do Prenumeraty od Nowego Roku cztery tygodnie cena dla Prenumeratorow złł: 8. potym po złł: 12. Mieysce Prenumeraty w Xięgarni XX. Piiarow i w Xięgarni Akademickiey Sgo Jana.

W Kancellaryi Pocztamtu Litewskiego znayduią się do przedawania Kalenderze ordynaryine St. Petersburgskie na Rok teraźnieyszy w ięzykach Ruskim i Niemieckim, w krótce zaś nadeydą z St. Petesburga Dworskie i Addresś Kalendarze.

Mam honor uwiadomić Przesw: Publikum, że zamyślam dzieło pod tytułem; Lekarz brzemiennych rodzących i karmiących, za nastąpioną Prenumeratą wydać. Dzieło te będzie na 4. części podzielone, zawierać będzie dla Matek przepisy potrzebne w ciągu tych 3. periodach czyli terminach; i oddzielny traktat o nowo-narodzonych. Skoro liczba prenumeratorow dostateczną będzie wraz dzieło te wyidzie.

Cena Prenumeraty czer: złł: 2. we złocie. w Wilnie u JP. Hurtera Nauczyciela w Korpusie Kadetow w Kownie u JP. Doktora Wulffa a w Wilkomierzu u JP. Elricha.

w Grodnie u Doktora Tienffenbouch; w Poniewieżu u Doktora Reynisza; w Telszach i Doktora Haltfussa w Rosieniach u Aptekarza Sandera.